

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ
ТВАРИННИЦТВА, СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТА БІОТЕХНОЛОГІЇ
Кафедра ветеринарної медицини та гігієни

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Дмитро БАБЕНКО

« 08 » 08 2024 р.

Гарант освітньої програми

Імінжон ЛУМЕДЗЕ

« 28 » 06 2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Ветеринарна хірургія»

Галузь знань	<u>21 «Ветеринарна медицина»</u>
Спеціальність	<u>212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»</u>
Освітньо-професійна програма	<u>«Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»</u>
Освітній ступінь	<u>«Магістр»</u>
Семестр	<u>5-й, 6-й</u>
Форма здобуття освіти	<u>(денна)</u>
Викладач	<u>Лумедзе Імінжон Халідович, канд. вет. наук, доцент</u> <u>iminhalidovich@gmail.com</u>

Розглянуто на засіданні кафедри ветеринарної медицини та гігієни

Протокол № 14 від « 20 » вересня 2024 року.

Завідувач кафедри

Імінжон ЛУМЕДЗЕ

Схвалено науково-методичною комісією факультету технологій виробництва і переробки продукції тваринництва, стандартизації та біотехнології.

Протокол № 11 від « 24 » вересня 2024 року.

Голова науково-методичної комісії

Галина КАЛИНИЧЕНКО

Схвалено на засіданні вченої ради факультету технологій виробництва і переробки продукції тваринництва, стандартизації та біотехнології.

Протокол № 13 від «25» вересня 2024 року.

Голова вченої ради

Михайло ГИЛЬ

Миколаїв
2024

Ветеринарна хірургія І. ЛУМЕДЗЕ

1.Призначення навчальної дисципліни	<p>Ветеринарна хірургія – це самостійна дисципліна яка ґрунтується на знаннях таких дисциплін, як «Анестезіологія та оперативна хірургія, «Анатомія тварин», «Цитологія, гістологія, ембріологія», «Хімія», «Фізіологія тварин», «Патологічна фізіологія», «Ветеринарна мікробіологія», «Клінічна діагностика та діагностична візуалізація», «Фармакологія та фармакотерапія», що вивчаються у попередніх семестрах, і є пропедевтикою до інших клінічних дисциплін.</p>
2.Мета навчальної дисципліни	<p>Засвоєння основ хірургічної патології з конкретним уявлення про причини, етіологію, патогенез, діагностика, комплексний підхід в проведенні лікування хірургічно хворих тварин.</p>
3.Компетентності	<p><i>Інтегральні компетентності:</i> здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, упровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p><i>ЗК1.</i>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p><i>ЗК3.</i>Знання та розуміння предметної галузі та професії.</p> <p><i>ЗК9.</i>Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p>
4.Заплановані результати навчальної дисципліни	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:</p>
знати:	<p>Історію виникнення,формування та розвитку ветеринарної хірургії,її завдання і досягнення у розв'язанні практичних питань тваринництва на сучасному рівні; причини і умови які найчастіше всього виникають хірургічні захворювання тварин (етіологію); закономірності і механізм їх розвитку (патогенез); загальні клінічні ознаки, закономірності плину і особливості захворювань (семіотика); загальні принципи і засоби розпізнавання хірургічних захворювань (діагностика);</p> <p>Закономірності і процеси загоювання (регенерація); зовнішні і внутрішні умови, які гальмують процеси</p>

<p>4.Заплановані результати навчальної дисципліни</p>	<p><i>Програмні результати навчання:</i></p> <p><i>ПРН 2.</i> Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності, а також розуміти необхідність постійного підвищення рівня професійної кваліфікації.</p> <p><i>ПРН 5.</i> Володіти знаннями про хвороби тварин різної етіології та уміти застосовувати адекватні методи і методики клінічних та лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин різних класів і видів, знати шляхи подальшого використання хворих тварин і продукції, одержаної від них, а також від тварин, підданих лікуванню, профілактичним чи іншим обробкам.</p> <p><i>ПРН 19.</i> Розуміти суть професії, знати підходи та методи оцінювання різних виробничих ситуацій, володіти абстрактним мисленням та вміти аналізувати можливий подальший перебіг цих ситуацій, уміти приймати обгрунтовані рішення, організувати та здійснювати якісне виконання прийнятих рішень з дотриманням морально-етичних норм, правил і принципів біобезпеки та біоетики під час використання у професійній діяльності різних біологічних агентів з прагненням до збереження навколишнього середовища.</p> <p><i>ПРН 20.</i> Демонструвати розуміння щодо годівлі та гігієни тварин, клінічної діагностики хвороб тварин, етіології, патогенезу та епізоотології заразних захворювань тварин, зокрема транскордонних; гігієнічних умов утримання та експлуатації тварин для організації та здійснення передзабійної підготовки і гуманного забою тварин, проведення післязабійного огляду продуктів забою тварин, забезпечення простежуваності.</p>
<p>знати:</p>	<p>Історію виникнення, формування та розвитку ветеринарної хірургії, її завдання і досягнення у розв'язанні практичних питань тваринництва на сучасному рівні; причини і умови які найчастіше всього виникають хірургічні захворювання тварин (етіологію); закономірності і механізм їх розвитку (патогенез); загальні клінічні ознаки, закономірності плину і особливості захворювань (семіотика); загальні принципи і засоби розпізнавання хірургічних захворювань (діагностика);</p> <p>Закономірності і процеси загоювання (регенерація); зовнішні і внутрішні умови, які гальмують процеси</p>

	одужання; можливий прогноз захворювання; принципи лікування хвороб, які викликаються травмами, інфекцією та порушенням обміну речовин; загальні методи профілактики хірургічних захворювань, організаційні принципи хірургічної роботи.	
вміти:	Проводити діагностику хірургічних захворювань у різних видів свійських тварин, розрізнати патогенез захворювань і вміти керувати захисно - пристосувальними реакціями організму; аналізувати отриману при дослідженні хірургічно хворої тварини інформацію і призначити найбільш оптимальний спосіб лікування; оцінювати зміну стану хворої тварини і з його урахуванням корегувати призначене лікування; використовувати хірургічні знання та придбані навички оперування у своїй майбутній спеціальності за фахом.	
5.Опис навчальної дисципліни	Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них: - лекції - практичні заняття - лабораторні заняття - самостійна робота	<i>240 годин / 8,0 кредита</i> <i>34 години / 1,1 кредита</i> <i>34 години / 1,1 кредита</i> <i>48 години / 1,6 кредита</i> <i>124 години / 4,2 кредита</i>

Календарний план*

№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин			
		лк	лз	пз	ср
1	Травматизм сільськогосподарських тварин.	12	10	8	30
2	Відкриті та закриті механічні ушкодження тканини.	6	14	6	36
3	Хвороби шкіри.	12	14	14	30
4	Ветеринарна ортопедія та офтальмологія.	4	10	6	28
Всього:		34	48	34	124

*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу.

<p>6. Порядок та критерії оцінювання</p>	<p>Поточний контроль знань здійснюється шляхом усного опитування, виконання контрольних на лабораторно-практичних заняттях, письмового тестування, тестування за допомогою ПЕОМ, а оцінювання виконується за бальною методикою ЄКТС.</p> <p>Підсумковий контроль V семестру – шляхом проведення заліку в усній формі по питаннях, що розглядаються і затверджуються на засідання кафедри. Оцінювання виконується за бальною методикою ЄКТС. Студенти, які набрали впродовж семестру від 60-100 балів одержують залік без його складання. По закінченню семестру здобувач вищої освіти допускається до заліку за таких підстав:</p> <ul style="list-style-type: none"> - набрано 60 семестрових балів; - при набраних балах є бажання поліпшити рейтинг й оцінку. <p>Зарахування пропущених занять здійснюється після їх відпрацювання з НПП за розкладом консультацій.</p> <p>Підсумковий контроль VI семестру – шляхом проведення іспиту в письмовій формі по питаннях, що розглядаються і затверджуються на засідання кафедри. Оцінювання виконується за бальною методикою ЄКТС. Здобувачі вищої освіти, які набрали впродовж семестру 60 балів одержують іспит без його складання. По закінченню семестру студент допускається до іспиту за таких підстав:</p> <ul style="list-style-type: none"> - набрано 36 семестрових балів; - при набраних балах є бажання поліпшити рейтинг й оцінку. <p>Зарахування пропущених занять здійснюється після їх відпрацювання з НПП за розкладом консультацій.</p>					
<p>Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти V семестру</p>						
Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума		
		max	min	max	min	
<p>1 модуль</p>						
Контрольна робота	2	12,5	7,5	25	15	
Тестування	1	12,5	7,5	12,5	7,5	
Підготовка презентації	1	12,5	7,5	12,5	7,5	
<p>2 модуль</p>						
Контрольна робота	2	12,5	7,5	25	15	
Підготовка реферату	1	12,5	7,5	12,5	7,5	
Наукова робота	1	12,5	7,5	12,5	7,5	
За семестр				100	60	

**Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти
VI семестру**

Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
		max	min	max	min
1 модуль					
Контрольна робота	2	7,5	4,5	15	9
Групування	1	7,5	4,5	7,5	4,5
Підготовка реферату	1	7,5	4,5	7,5	4,5
2 модуль					
Контрольна робота	2	7,5	4,5	15	9
Підготовка презентації	1	7,5	4,5	7,5	4,5
Наукова робота	1	7,5	4,5	7,5	4,5
За семестр				60	36
спит				40	24
Всього				100	60

Загальна шкала оцінювання ECTS за результатами курсу V семестру

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	зараховано
82 - 89	B	
75 - 81	C	
64 - 74	D	
60 - 63	E	
35 - 59	FX*	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F*	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

*Оцінки FX та F у залікову книжку здобувача вищої освіти не виставляється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у МНАУ

Загальна шкала оцінювання ECTS за результатами курсу VI семестру

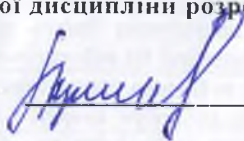
Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	5 (відмінно)
82 - 89	B	4 (добре)
75 - 81	C	4 (добре)
64 - 74	D	3 (задовільно)
60 - 63	E	3 (задовільно)
35 - 59	FX*	не зараховано з можливістю повторного складання 2 (незадовільно)*

0 - 34	F*	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 2 (незадовільно)*
*Оцінки FX та F у залікову книжку здобувача вищої освіти не виставляється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у МНАУ		
7. Політика курсу	<p>Основні принципи проведення занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку; - усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; - різні моделі роботи на заняттях, у тому числі робота над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді; - курс передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання; - протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять змістових модулів та виступити з презентацією чи інформуванням додатково. 	
8. Інформаційні джерела	<p style="text-align: center;">Базова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анестезія та добробут тварин / К. Портьє (VetAgro Sup), С.В. Рубленко, В.Г. Андрієць, М.В. Рубленко, М.Г. Ільницький, В.М. Власенко. – Біла Церква, 2017. – 54 2. Власенко В. М. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія (загальна частина) / В.М. Власенко, Л.А. Тихонюк, М.В. Рубленко. – Біла Церква: БДАУ, 2003. – 512 с. 3. Власенко В. М. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія (спеціальна частина) / В.М. Власенко, Л.А. Тихонюк, М.В. Рубленко. – Біла Церква: БДАУ, 2006. – 543 с. 4. Оперативна хірургія: практикум / Д.В. Сарбаш, М.Г. Ільницький, О.В. Кантемир, П.О. Заїка, Д.В. Слюсаренко. – Х.: Стиль-Іздат, 2017. – 218 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Асептика та антисептика у ветеринарній хірургії / В.М. 	

	<p>Власенко, М.В. Рубленко, М.Г. Ільницький [та ін.]. – Біла Церква, 2005. – 71 с. 23</p> <p>2. Анестезіологічне забезпечення тварин залежно від їх віку та типу больової реакції: метод. реком. / М.В. Рубленко, С.В. Рубленко, Б.В. Пирин, Р.Г. Романенко. – Біла Церква, 2013. – 66 с.</p> <p>3. Власенко В.М. Ветеринарна анестезіологія / В.М. Власенко, Л.А. Тихонюк. – Біла Церква, 2000. – 335 с.</p> <p>4. Власенко В.М. Словник термінів ветеринарної хірургії / В.М. Власенко, Л.А. Тихонюк. – Біла Церква: БДАУ, 2008. – 360 с.</p>
9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами	<p>Передбачено використання індивідуальної форми навчання для здобувача за допомогою оболонки Moodle (https://moodle.mnau.edu.ua).</p>
10. Доступ до матеріалів навчання	<p>Робоча програма дисципліни та навчально-методичний комплекс дисципліни з необхідним його накопиченням розташовано на офіційному сайті Миколаївського національного аграрного університету (https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2015).</p>

Силабус навчальної дисципліни розроблено:

Доцент кафедри

Імінжон ЛУМЕДЗЕ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ
ТВАРИННИЦТВА, СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТА БІОТЕХНОЛОГІЇ
КАФЕДРА ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ГІГІЄНИ

«Погоджено»
Декан факультету ТВППТСБ

«Затверджую»
Перший проректор

_____ Михайло ГИЛЬ
« 25 » 06 2024 р.

_____ Дмитро БАБЕНКО
« 06 » 06 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВЕТЕРИНАРНА ХІРУРГІЯ
освітньо-професійна програма
«Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»
для здобувачів другого рівня вищої освіти 3-го року
очної (денної) форми навчання
на 2024-2025 навчальний рік

Освітній ступінь - **Магістр**
Галузь знань **21 «Ветеринарна медицина»**
Спеціальність **212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»**
Мова викладання - **українська**

Програма відповідає вимогам Освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза», затвердженою Вченою радою Миколаївського національного аграрного університету 22.02.2022 р. (протокол №7), чинної згідно наказу по університету №37-О від 14.03.2022р.

Розробник програми: к. вет. н., доцент Імінжон ЛУМЕДЗЕ,
Миколаївський національний аграрний університет.

Програму розглянуто на засіданні кафедри ветеринарної медицини та гігієни факультету ТВППТСБ МНАУ протокол № 14 від 20 червня 2024 року.

Завідувач кафедри
к. вет. н., доцент

Імінжон ЛУМЕДЗЕ

Схвалено науково-методичною комісією факультету ТВППТСБ МНАУ протокол № 11 від 26 червня 2024 року.

Голова науково-методичної комісії
к. с.-г. наук, доцент

Галина Калиниченко

1. Анотація

Ветеринарна хірургія дає студентам теоретичні і практичні основи і прищеплює технічні навички консервативного і хірургічного лікування тварин.

Annotation

Veterinary surgery gives students a theoretical and practical basis and instills technical skills in conservative and surgical treatment of animals.

2. Опис навчальної дисципліни Ветеринарна хірургія

Галузь знань **21- Ветеринарна медицина**

Спеціальність **212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»**

Освітній ступінь - **Магістр**

Обов'язкова (вибіркова) компонента **Обов'язкова**

Семестр **V - VI**

Кількість кредитів ECTS **8,00**

Кількість модулів **1**

Кількість змістовних модулів **4**

Загальна кількість годин **240**

Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин та кредитів:

Лекції **34 / 1,1 кредита ECTS**

Лабораторні заняття **48 / 1,6 кредита ECTS**

Практичні заняття **34 / 1,1 кредита ECTS**

Самостійна робота **124 / 4,2 кредита ECTS**

Форма підсумкового контрольного заходу: **залік – 5 семестр, іспит – 6 семестр**

3. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета дисципліни: засвоєння основ хірургічної патології з конкретним уявленням про причини, етіологію, патогенез, діагностика, комплексний підхід в проведенні лікування хірургічно хворих тварин.

Завдання дисципліни: поєднання загально-біологічних дисциплін безпосередньо з клінічними, елементи хірургічних знань закладають основу розуміння суті інших незаразних хвороб, полегшують багатьох питань клінічних дисциплін. Вивчення загальної і спеціальної хірургії дає змогу студентам засвоїти основи хірургічної патології, скласти чітке уявлення про причини, патогенез, принципи лікування та профілактики хірургічних хвороб тварин.

Предмет дисципліни: всі види травматизму, зовнішні та внутрішні причини, які зумовлюють його виникнення. Особливу увагу вона поділяє хірургічній інфекції, яка нерідко спричиняє великі економічні збитки.

Інтегральні компетентності: здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, упровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної галузі та професії.

ЗК7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК8. Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК3. Здатність здійснювати державний (внутрішній) контроль дотримання вимог передзабійного огляду, забою тварин, а також здатність проводити післязабійний огляд продуктів забою та надавати рекомендації щодо їх подальшого використання.

ФК4. Здатність використовувати знання про хвороби тварин різної етіології для здійснення державного (внутрішнього) контролю на підконтрольних потужностях.

ФК17. Здатність здійснювати судово-ветеринарну експертизу згідно з чинним законодавством.

ФК20. Здатність дотримуватися морально-етичних норм, правил і принципів біобезпеки та біоетики під час використання у професійній діяльності різних біологічних агентів.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності, а також розуміти необхідність постійного підвищення рівня професійної кваліфікації.

ПРН 5. Володіти знаннями про хвороби тварин різної етіології та уміти застосовувати адекватні методи і методики клінічних та лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин різних класів і видів, знати шляхи подальшого використання хворих тварин і продукції, одержаної від них,

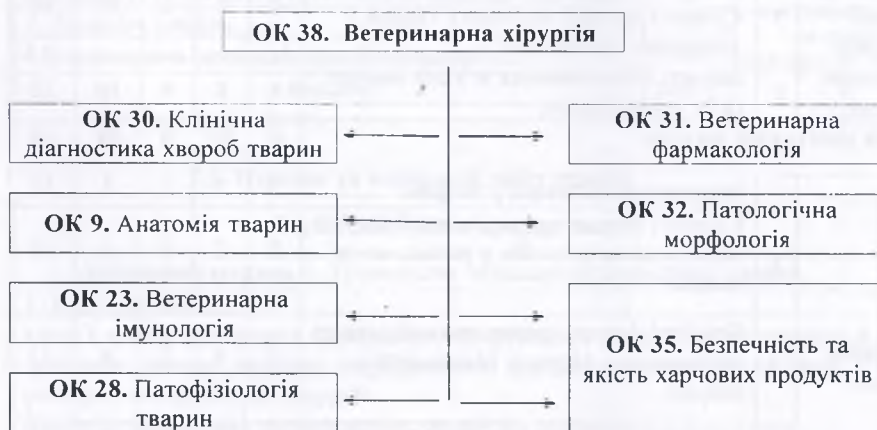

а також від тварин, підданих лікуванню, профілактичним чи іншим обробкам.

ПРН 19. Розуміти суть професії, знати підходи та методи оцінювання різних виробничих ситуацій, володіти абстрактним мисленням та вміти аналізувати можливий подальший перебіг цих ситуацій, уміти приймати обґрунтовані рішення, організовувати та здійснювати якісне виконання прийнятих рішень з дотриманням морально-етичних норм, правил і принципів біобезпеки та біоетики під час використання у професійній діяльності різних біологічних агентів з прагненням до збереження навколишнього середовища.

ПРН 20. Демонструвати розуміння щодо годівлі та гігієни тварин, клінічної діагностики хвороб тварин, етіології, патогенезу та епізоотології заразних захворювань тварин, зокрема транскордонних; гігієнічних умов утримання та експлуатації тварин для організації та здійснення передзабійної підготовки і гуманного забою тварин, проведення післязайного огляду продуктів забою тварин, забезпечення простежуваності.

4. Місце дисципліни у структурі навчальних дисциплін

5. Передумови для вивчення дисципліни

6. Структурно-логічна схема навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Теми		Обсяги годин				
	№, назва	назва	Л	ЛЗ	ПЗ	СР	Разом
1. Травматизм сільсько-господарських тварин.	1	Вступна лекція. Мета і задачі загальної і спеціальної ветеринарної хірургії.	2	-	-	4	6
	2	Травматизм, клінічні форми прояву у різних видів тварин.	2	2	2	6	12
	3	Спеціальна хірургічна інфекція.	2	2	2	6	12
	4	Гемотрансфузія.	2	2	-	4	8
	5	Патогенетична терапія.	2	2	2	4	10
	6	Хвороби центральної та периферичної нервової системи у тварин.	2	2	2	6	12
Всього за змістовий модуль			12	10	8	30	60
2. Відкриті та закриті механічні ушкодження тканини.	1	Відкриті ушкодження м'яких тканин. Сучасні методи лікування тварин з рановими процесами.	2	6	2	20	30
	2	Закриті пошкодження м'яких тканин та їх ускладнення.	4	8	4	16	32
Всього за змістовий модуль			6	14	6	36	62
3. Хвороби шкіри.	1	Захворювання шкіри у тварин.	2	2	2	4	10
	2	Клінічні форми прояву та особливості захворювань суглобів у різних видів тварин.	2	2	4	6	14
	3	Клінічні форми прояву та особливості захворювань кісток у різних видів тварин.	2	4	2	4	12
	4	Хвороби в ділянці грудей.	2	2	2	6	12
	5	Хірургічні захворювання в ділянці живота у різних видів тварин.	2	2	2	6	12
	6	Хвороби сечостатевої системи.	2	2	2	4	10
Всього за змістовий модуль			12	14	14	30	70
4. Ветеринарна ортопедія та офтальмологія	1	Хвороби копит та ратиць у тварин.	2	6	4	14	26
	2	Хвороби очей.	2	4	2	14	22
Всього за змістовий модуль			4	10	6	28	48
Всього годин по навчальній дисципліні			34	48	34	124	240

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Загальний розподіл годин і кредитів

Назва змістового модуля	Кількість годин і кредитів		
	годин	кредитів	%
1. Травматизм сільськогосподарських тварин.	60	2	25,0
2. Відкриті та закриті механічні ушкодження тканини.	62	2,1	25,8
3. Хвороби шкіри.	70	2,3	29,2
4. Ветеринарна ортопедія та офтальмологія.	48	1,6	20,0
Всього	240	8	100

7.2. Склад, обсяг і терміни виконання змістових модулів

Назва змістового модуля	Кіл-ть годин	Термін виконання
1. Травматизм сільськогосподарських тварин.	60	Відповідно до семестрового навчального плану та графіку навчального процесу
2. Відкриті та закриті механічні ушкодження тканини.	62	
3. Хвороби шкіри.	70	
4. Ветеринарна ортопедія та офтальмологія.	48	
Всього	240	x

7.3. Перелік та короткий зміст лекцій

Назва змістового модуля/тема	Обсяг годин
Змістовий модуль 1. Травматизм сільськогосподарських тварин.	12
1. Вступна лекція. Мета і задачі загальної і спеціальної ветеринарної хірургії як дисципліни в сучасних умовах ведення тваринництва. Вклад вітчизняних хірургів у розвиток ветеринарної хірургії. Хірургія, лікування, захворювання, організм, операція. Surgery, treatment, disease, organism, operation	2
2. Травматизм, клінічні форми прояву у різних видів тварин. Клінічні форми прояву травматизму у різних видів тварин. Ускладнення травматизму. Колапс, шок їх діагностика, надання лікувальної допомоги. Сучасні лікувальні та профілактичні засоби усунення різних видів травм у свійських тварин. Травма, клініка, ускладнення, патологія, ушкодження, колапс, ток. Trauma, clinic, complications, pathology, injuries, collapse, current	2
3. Спеціальна хірургічна інфекція. Класифікація, характеристика збудників, умови виникнення, перебіг у різних видів тварин. Клінічні форми прояву хірургічної інфекції. Діагностика, загальні та спеціальні методи лікування та профілактика. Спеціальна хірургічна інфекція. Збудники спеціальної хірургічної	2

інфекції, умови її виникнення, перебіг. Діагностика та лікування, профілактика різних клінічних форм прояву хірургічної інфекції у свійських тварин. Збудники, інфекція, діагностика, фіксація, операція, профілактика. Pathogens, infection, diagnosis, fixation, surgery, prevention	
4. Гемотрансфузія. Види та методи гемо трансфузії. Особливості гемо трансфузії у різних видів тварин. Ускладнення гемо трансфузії. Знеболювання, кровотеча, антисептика знезараження, стерильність, гемо. Anesthesia, bleeding, antiseptics, disinfection, sterility, hemo	2
5. Патогенетична терапія. Сучасні методи патогенетичної терапії у різних видів тварин. Особливості застосування стимулюючої. Терапії в хірургії.	2
6. Хвороби центральної та периферичної нервової системи у тварин. Етіологія, класифікація та клінічні ознаки хвороб нервової системи у різних видів тварин та їх диференційна діагностика. Лікування та профілактика тварин з хворобами центральної та периферичної нервової системи. Парез, параліч, рефлекс, наркоз, операція, патогенетична терапія. Paresis, paralysis, reflex, anesthesia, surgery, pathogenetic therapy	2
Змістовий модуль 2. Відкриті та закриті механічні ушкодження тканини.	6
1. Відкриті ушкодження м'яких тканин. Сучасні методи лікування тварин з рановими процесами. Рани, їх класифікація. Біологія ранового процесу та особливості перебігу у різних видів тварин. Види загоювання ран та їх особливості у різних видів тварин. Дослідження тварин з ранами. Призначення науково обґрунтованих схем лікування. Рани, кровотеча, загоювання, інфекція, пов'язка, судини, лігатура Wounds, bleeding, healing, infection, bandage, blood vessels, ligature	2
2. Закриті пошкодження м'яких тканин та їх ускладнення. Особливості гематом, лімфо екстравазатів, розтягів, розривів тканин у різних видів тварин. Клініка, діагностика, лікування та профілактика. Пошкодження, гематоми, розтяги, розриви, атрофії Injuries, hematomas, sprains, tears, atrophies	4
Змістовий модуль 3. Хвороби шкіри.	12
1. Захворювання шкіри у тварин. Класифікація, етіологія, клінічні форми прояву, лікування та профілактики у різних видів тварин. Диференційна діагностика. Травма, екзема, дерматит, локалізація, терапія Trauma, eczema, dermatitis, localization, therapy	2
2. Клінічні форми прояву та особливості захворювань суглобів у різних видів тварин. Етіологія, патогенез, діагностика, лікування та профілактика	2

захворювань суглобів. Ускладнення та їх профілактика. Розтяг, рани, запалення, артрит, артроз Stretching, wounds, inflammation, arthritis, osteoarthritis	
3. Клінічні форми прояву та особливості захворювань кісток у різних видів тварин. Етіологія, патогенез, діагностика періоститів, оститів, остеомієлітів та остеосаркоми. Ускладнення та їх профілактика. Окістя, кістка, перелом, періостит, остит Periosteum, bone, fracture, periostitis, ostitis	2
4. Хвороби в ділянці грудей. Етіологія, патогенез, діагностика, лікування та профілактика пневмотораксу у різних видів тварин. Лікування та профілактика. Травма, рани, торакс, пневмоторакс Trauma, wounds, thorax, pneumothorax	2
5. Хірургічні захворювання в ділянці живота у різних видів тварин. Ілеуси, перитоніти. Класифікація, клінічні ознаки, диференційна діагностика, ускладнення, профілактика.	2
6. Хвороби сечостатевої системи. Клінічні форми прояву захворювань органів сечостатевої системи різних видів тварин. Діагностика, патогенез лікування та профілактика захворювань органів сечостатевої системи. Перитоніти, ілеуси, ретикуліт, етіологія Peritonitis, ileus, reticulitis, etiology	2
Змістовий модуль 4. Ветеринарна ортопедія та офтальмологія.	4
1. Хвороби копит та ратиць у тварин. Етіологія, клінічні форми прояву лікування та профілактики хвороб тварин і ратиць в сучасних умовах. Догляд за копитами та ратицями у тварин при різних системах утримання. Цистит, орхіт, епідерміт, проста гіт, фімоз Cystitis, orchitis, epidermis, simple gout, phimosis	2
2. Хвороби очей. Класифікація хвороб очей. Особливості клінічних форм прояву захворювань органу зору у різних тварин. Сучасні методи лікування та профілактики захворювань очей. Хвороба, органи зору, лікування, захворювання Disease, organs of vision, treatment, disease	2
Всього	34

7.4. Перелік та план лабораторних занять

Тема, перелік питань	Обсяг годин	Форми контролю
Змістовий модуль 1. Травматизм сільськогосподарських тварин.	10	х
1. Вступне заняття. 1. Дотримання техніки безпеки на практичних заняттях. 2. Вимоги до сучасних хірургічних клінік.	2	Опитування
2. Клінічні форми прояву асептичного запалення. 1. Диференційна діагностика набряків, інфільтратів та проліфератів. 2. Ексудати. Види ексудатів.	2	Опитування
3. Особливості клінічного прояву хірургічної інфекції у різних видів тварин. 1. Фурункул, карбункул абсцес, флегмона, гангрена, сепсис. 2. Клініка, диференціальна діагностика, лікування та профілактика.	2	Опитування
4. Визначення крові на сумісність для трансфузії тваринам. 1. Визначення сумісності крові у тварин. 2. Відпрацювання різних методів гемо трансфузії у тварин.	2	Опитування
5. Відпрацювання різних методів патогенетичної терапії при лікуванні хірургічних хвороб тварин. 1. Новокаїнотерапія, аутогемотерапія, застосування АС та тканинних препаратів при хірургічних хворобах у різних видів тварин. 2. Показання для їх застосування.	2	Тестування
Змістовий модуль 2. Відкриті та закриті механічні ушкодження тканини.	14	х
1. Особливості застосування фізіотерапевтичних процедур при лікуванні хірургічних хвороб тварин. 1. Інфрарчервоне та ультрафіолетове опромінення, лазерна терапія, електрофорез, діатермія, дарсонвалізація, УВЧ, тощо. 2. Механізм дії та показання для застосування фізіотерапевтичних процедур.	2	Опитування
2. Бактеріологічні та цитологічні дослідження ранових процесів у тварин при їх лікуванні. 1. Інтерпретація даних бактеріологічних та цитологічних досліджень. 2. Сучасні методи, засоби та фармакологічні препарати для боротьби з хірургічною інфекцією.	2	Опитування
3. Сучасні методи, та способи лікування різних видів тварин в першу та другу фазу ранового процесу. 1. Ускладнення, що виникають у різних видів тварин при лікуванні ран. 2. Показання та протипоказання до застосування різних препаратів в залежності від фази	2	Опитування

ранового процесу.		
4. Ультразвукова діагностика хірургічних захворювань у тварин. 1.Принципи ультразвукографічної діагностики. 2.Особливості використання ультрасонографії у різних видів тварин.	2	Тестування
5. Застосування рентгенографії при діагностиці хвороб суглобів та кісток у тварин. 1.Спеціальні методи рентгенологічного дослідження при переломах,періоститах, новоутвореннях, гіперостозах,звихах,дісплазіях,хворобах хребта. 2.Артроскопія. Методика та особливості застосування рентгенодіагностики.	2	Опитування
6. Переломи кісток. 1.Сучасні методи остеосинтезу за різних ускладнень переломів кісток.	2	Опитування
7. Хвороби кісток. 1.Етіологія, патогенез та діагностика некрозу та карієсу кісток,остеопору та остеосклерозу.	2	Опитування
8. Хвороби суглобів. 1. Етіологія,патогенез та діагностика дисплазії кульшового та ліктьового суглобів. 2.Сучасні методи лікування..	-	Тестування
Змістовий модуль 3. Хвороби шкіри.	14	х
1. Новоутворення. 1.Етіопатогенез. Особливості клінічних форм прояву новоутворень у різних видів тварин. 2.Диференційна діагностика. Методи лікування. 3.Хіміотерапія та променева терапія при лікуванні новоутворень.	2	Опитування
2. Інфузійна терапія. 1. Інфузійна терапія при лікуванні хірургічно хворих тварин. 2. Реанімація та реабілітація.	2	Опитування
3. Пневмоторакс. 1. Пневмоторакс. Особливості клінічного прояву захворювання різних видів тварин. 2.Лікування та профілактика ускладнень пневмотораксу.	2	Тестування
4. Зубо-щелепна патологія у різних видів тварин. 1.Особливості методики досліджень органів ротової порожнини та зубо-щелепного апарату у різних видів тварин. 2.Методи знеболювання при хворобах зубів у різних видів тварин. 3.Клінічні форми прояву та класифікація зубо-щелепних захворювань у різних видів тварин їх етіологія та диференціальна діагностика.	2	Опитування

<p>Видові особливості хвороб зубів. 1. Особливості хвороб зубів різної етіології (порушення зміни зубів, травми) у свійських тварин. 2. Діагностика, лікування та профілактика хвороб зубів у різних видів тварин.</p>		
<p>5. Хвороби в ділянці живота. 1. Клінічні форми прояву та діагностика хірургічних захворювань в ділянці живота та органів черевної порожнини. 2. Відпрацювання методів ультразвукової (УЗД) та рентгенологічної діагностики при захворюваннях органів черевної порожнини (перитоніт, ілеус, новоутворення).</p>	2	Опитування
<p>6. Хвороби сечостатевого органів. 1. Класифікація, етіопатогенез, клінічні ознаки, диференційна діагностика та принципи лікування хвороб сечостатевого органів. 2. Дослідження тварин з орхітами, епідидимітами, простатитами, фімозами, парафімозами.</p>	2	Опитування
<p>7. Хвороби кінцівок. 1. Методи діагностики тварин з ураженням кінцівок. 2. Кульгавість. Клінічні форми прояву захворювань кінцівок у тварин та особливості їх перебігу. Лікувально-профілактичні заходи.</p> <p>Хвороби сухожилок та бурс у різних видів тварин. Класифікація, етіопатогенез, клінічні ознаки, диференційна діагностика та принципи лікування хвороб сухожилок, бурс та слизових сумок.</p>	2	Тестування
<p>Змістовий модуль 4. Ветеринарна ортопедія та офтальмологія.</p>	10	x
<p>1. Гнійно-некротичні хвороби копит та ратиць. 1. Клінічні форми прояву, діагностика та сучасні методи лікування пододерматитів, флегмон вінчика, ран, ламінітів, заковка, засічка. 2. Клінічні форми прояву, діагностика та сучасні методи лікування пододерматитів, флегмон вінчика, ран, виразка між пальцевого склепіння.</p>	2	Опитування
<p>2. Методи дослідження тварин при захворюванні очей. 1. Відпрацювання загальних та спеціальних методів дослідження зору у тварин в сучасних умовах. 2. Дослідження коней та ВРХ в виробничих умовах.</p>	2	Опитування
<p>3. Хвороби кон'юнктиви рогівки та судинного тракту у тварин. 1. Клінічні форми прояву, ознаки диференційна діагностика та лікування хвороб кон'юнктиви рогівки та судинного тракту у різних видів тварин.</p>	2	Тестування
<p>4. Особливості застосування лікарських препаратів при</p>	2	Опитування

лікуванні захворювань очей у тварин. 1. Вивчення методів та особливостей застосування сучасних лікарських препаратів при лікуванні захворювань очей у тварин. 2. Субкон'юнктивальні, ретробульбарні, парабульбарні ін'єкції		
5. Лабораторні методи діагностики хірургічних захворювань у тварин. 1. Застосування флюоресцину, бактеріологічне змивів з кон'юнктивального мішка при хворобах очей у тварин.	2	Тестування
Всього	48	x

7.5. Перелік та план практичних занять

Тема, перелік питань	Обсяг години	Форми контролю
Змістовий модуль 1. Травматизм сільськогосподарських тварин.	8	x
1. Вступне заняття. Техніка безпеки на практичних заняттях. Вимоги до сучасних хірургічних клінік	2	Опитування
2. Клініка, диференціальна діагностика, лікування та профілактика.	2	Опитування
3. Диференційна діагностика набряків, інфільтратів та проліфератів. Ексудати. Види ексудатів.	2	Опитування
4. Застосування АСД та тканинних препаратів при хірургічних хворобах тварин.	2	Тестування
Змістовий модуль 2. Відкриті та закриті механічні ушкодження тканини.	6	x
1. Механізм дії та показання для застосування фізіотерапевтичних процедур.	-	Опитування
2. Сучасні методи, засоби та фармакологічні препарати для боротьби з хірургічною інфекцією.	2	Опитування
3. Артроскопія. Методи та особливості застосування рентгенодіагностики.	2	Опитування
4. Етіологія, патогенез, діагностика некрозу та карієсу, остеопорозу, остеосклерозу. Сучасні методи лікування.	2	Тестування
Змістовий модуль 3. Хвороби шкіри.	14	x
1. Етіопатогенез. Особливості клінічних форм прояву новоутворень у різних видів тварин.	2	Опитування
2. Пневмоторакс. Особливості клінічного прояву захворювання у різних видів тварин.	2	Опитування
3. Клініка форми прояву та діагностика хірургічних захворювань в ділянці живота та органів черевної порожнини.	2	Опитування

4. Дослідження тварин з орхітами, епідімітами простатитами, фімозами, парафімозами.	2	Опитування
5. Класифікація, етіопатогенез, клінічні ознаки, диференційна діагностика та принципи лікування хвороб сухожилок, бурс та слизових сумок.	2	Опитування
6. Клінічні форми прояву, діагностика та сучасні методи лікування пододерматитів, флегмон венчика, ран, виразки між пальцевого сплетіння.	2	Опитування
7. Методи діагностики тварин з ураженням кінцівок.	2	Тестування
Змістовий модуль 4. Ветеринарна ортопедія та офтальмологія.	6	x
1. Відпрацювання загальних та спеціальних методів дослідження органів зору у тварин в сучасних умовах.	2	Опитування
2. Клінічні форми прояву, ознаки, диференційна діагностика та лікування хвороб кон'югиви, рогівки, та судинного тракту у різних видів тварин.	2	Опитування
3. Вивчення методів особливостей застосування сучасних лікарських препаратів при лікуванні захворювань очей у тварин	2	Тестування
Всього	34	x

7.6. Теми, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання

Теми самостійного обов'язкового опрацювання матеріалу	Обсяг год.	Форма перевірки
Змістовий модуль 1. Травматизм сільськогосподарських тварин.	30	x
1. Травматизм сільськогосподарських тварин. 2. Хірургічна інфекція. 3. Спеціальна хірургічна інфекція. 4. Патогенетична терапія у ветеринарної хірургії. 5. Захворювання шкіри у тварин. 6. Хвороби центральної та периферичної нервової системи.	30	Опитування
Змістовий модуль 2. Відкриті та закриті механічні ушкодження тканини.	36	x
1. Відкриті та закриті механічні ушкодження тварин. 2. Бактеріологічні та цитологічні дослідження ранових процесів у тварин при їх лікуванні. 3. Застосування ультразвукового та рентгенологічного дослідження при діагностиці хвороб суглобів та кісток.	36	Тестування
Змістовий модуль 3. Хвороби шкіри.	30	x
1. Хвороби шкіри. 2. Зубощелепна патологія у різних видів тварин.		Тестування

3. Новоутворення.	30	
4. Інфузійна терапія.		
5. Пневмоторакс.		
6. Хвороби в ділянці живота.		
7. Хвороби сечостатевого органів.		
8. Хвороби кінцівок, сухожилок та бурс.		
Змістовий модуль 4. Ветеринарна ортопедія та офтальмологія.	28	x
1. Ветеринарна ортопедія та офтальмологія.	28	Опитування
Всього	124	x

7.7. Питання для поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Питання для поточного контролю знань

Змістовий модуль 1

1. Поняття шоку, еволюція його розвитку.
2. Патогенез шоку. Клінічні симптоми та стадійність шокowego стану.
3. Профілактика шоку. Профілактика та лікування шокowego стану.
4. Етіологія, запальні процеси у хірургічно хворих тварин.
5. Ускладнення травматизму. Колапс. Шок.
6. Клінічні форми прояву хірургічної інфекції.
7. Спеціальна хірургічна інфекція, методи лікування та профілактика.
8. Клінічні прояви гнійної інфекції, діагностика та лікування. Сепсис.
9. Хвороби кровоносних судин (флебіт, тромбофлебіт).
10. Ускладнення гемо трансфузії.

Змістовий модуль 2

1. Лікування запальних процесів у тварин.
2. Типи загоювання ран. Загоювання первинним, вторинним натягом.
3. Видові особливості ранового процесу.
4. Сторонні тіла у тканинах, некроз, гангрена, виразка, нориця.
5. Екзема та дерматит, етіологія та терапія.
6. Етіологія, патогенез, діагностика захворювання суглобів.
7. Діагностика та лікування запалення синовіальних сумок у тварин.
8. Остити, остеомієліти, остеосаркоми, ускладнення та їх профілактика.
9. Переломи кісток, гнійне запалення суглобів.
10. Лікування тварин з пухлинами різної етіології.

Змістовий модуль 3

1. Рентгенологічні методи діагностики в ветеринарії.
2. Лікування тварин з пухлинами різної етіології.
3. Хвороби в ділянці ротової порожнини, хвороби зубів та слинних залоз.

4. Гематома ушної раковини та отити. Профілактика захворювань.
5. Хірургічні хвороби в ділянці молочної залози.
6. Кастрація. Після кастраційні ускладнення.
7. Кульгавість. Клінічне дослідження та діагностика.
8. Захворювання копит коня, пальця і копитець врх,овець і свиней.
9. Профілактика захворювань копиту коней, підковування.
10. Анаеробна і гнилісна інфекції.

Змістовий модуль 4

1. Переломи кісток, діагностика і методи лікування.
2. Гнійне запалення суглобів. Методи лікування та профілактика.
3. Хронічні запалення суглобів. Анкілоз суглобів.
4. Причини виникнення гриж, класифікація ,клінічні ознаки та лікування.
5. Лікування при операційних і випадкових ранах. Зупинка кровотечі.
6. Клінічні форми прояву хірургічної інфекції.
7. Збудники спеціальної хірургічної інфекції, умови її виникнення, перебіг.
8. Особливості застосування стимулюючої терапії в хірургії.
9. Дослідження тварин з орхітами, епідімітами, фімозами, пара
10. Ексудати. Види ексудатів, набряків, інфільтратів та проліфератів.

Перелік питань для підсумкового контролю знань

1. Основні завдання ветеринарної хірургії на сучасному етапі розвитку тваринництва.
2. Роль хірургії у формуванні лікаря ветеринарної хірургії.
3. Поширення хірургічних хвороб у різних тварин.
4. Травматизм тварин. Вплив травми на організм.
5. Класифікація травматизму. Основні шляхи профілактики травматизму.
6. Поняття шоку, еволюція його розвитку.
7. Патогенез шоку. Клінічні симптоми та стадійність шокового стану.
8. Профілактика шоку. Профілактика та лікування шокового стану.
9. Етіологія, запальні процеси у хірургічно хворих тварин.
10. Ускладнення травматизму. Колапс. Шок.
11. Клінічні форми прояву хірургічної інфекції.
12. Спеціальна хірургічна інфекція, методи лікування та профілактика.
13. Клінічні прояви гнійної інфекції, діагностика та лікування. Сепсис.
14. Хвороби кровоносних судин (флебіт, тромбофлебіт).
15. Ускладнення гемо трансфузії.
16. Пошкодження нервів та головного мозку, діагностика та лікування.
17. Хвороби периферичних нервів.
18. Некроз. Класифікація, етіологія та лікування.
19. Поняття ран, ранового процесу та його патогенез.
20. Ключові патогенетичні ланцюги запальної реакції за травм і їх ускладнень.
21. Лікування запальних процесів у тварин.
22. Типи загоювання ран. Загоювання первинним, вторинним натягом.
23. Видові особливості ранового процесу.
24. Сторонні тіла у тканинах, некроз, гангрена, виразка, норіця.

25. Екзема та дерматит, етіологія та терапія.
26. Етіологія, патогенез, діагностика захворювання суглобів.
27. Діагностика та лікування запалення синовіальних сумок у тварин.
28. Остити, остеомієліти, остеосаркоми, ускладнення та їх профілактика.
29. Переломи кісток, гнійне запалення суглобів.
30. Лікування тварин з пухлинами різної етіології.
31. Хвороби в ділянці грудей.
32. Закрити травми та гнійні процеси в ділянці холки.
33. Пневмоторакс і гемоторакс. Етіологія, діагностика та лікування.
34. Хвороби кісток в ділянці грудної клітки та попереку.
35. Ілеуси і перитоніти, класифікація, клінічні ознаки, диференційна діагностика, ускладнення, профілактика.
36. Зміщення внутрішніх органів і заворот, странгуляція, евентрація, пролапсус, випадіння.
37. Перитоніт. Причини виникнення та лікування.
38. Консервативні та хірургічні методи лікування переломів кісток.
39. Діагностика та лікування хвороб суглобів.
40. Артроз, остеохондроз, дисплазія суглобів. Бурсити.
41. Діагностика та лікування хвороб сухожилків.
42. Діагностика та лікування захворювань м'язів (міозит, м'язовий ревматизм).
43. Анатомо-топографічні особливості кінцівок у тварин різних видів.
44. Методи діагностики кульгавості.
45. Етіологія, клінічні форми прояву, лікування та профілактики хвороб тварин і ратиць в сучасних умовах, деформація копит та копитець.
46. Діагностика та лікування флегмонозних процесів в ділянці пальців.
47. Догляд за копитами та ратицями у тварин при різних системах утримання.
48. Травматизм сільськогосподарських тварин. Хірургічна інфекція.
49. Потогенетична терапія у ветеринарної хірургії.
50. Захворювання шкіри у тварин. Хвороби центральної та периферичної нервової системи.
51. Відкрити та закрити механічні ушкодження тварин.
52. Бактеріологічні та цитологічні дослідження ранових процесів у тварин при їх лікуванні.
53. Зубоїцелепна патологія у різних видів тварин. Новоутворення, інфузійна терапія.
54. Хвороби в ділянці живота.
55. Хвороби сечостатевої системи. Клінічні форми прояву захворювань у різних видів тварин.
56. Профілактика захворювань органів сечостатевої системи.
57. Хвороби очей. Класифікація хвороб очей.
58. Особливості клінічних форм прояву захворювань органу зору у різних тварин. Анатомічна будова та фізіологія зору.
59. Дослідження ока та його захисних пристосувань.
60. Сучасні методи лікування та профілактики захворювань очей.
61. Етіологія, патогенез, діагностика періоститів, оститів, остеомієлітів.

- 62.Рентгенологічні методи діагностики в ветеринарії.
- 63.Лікування тварин з пухлинами різної етіології.
- 64.Хвороби в ділянці ротової порожнини,хвороби зубів та слинних залоз.
- 65.Гематома ушної раковини та отити. Профілактика захворювань.
- 66.Хірургічні хвороби в ділянці молочної залози.
- 67.Кастрація. Після кастраційні ускладнення.
- 68.Кульгавість. Клінічне дослідження та діагностика.
- 69.Хвороби в ділянці грудної кінцівок. Клінічне дослідження тварин з хвороба кінцівок.
- 70.Захворювання копит коня, пальця і копитець врх,овець і свиней.
- 71.Профілактика захворювань копиту коней,підковування.
- 72.Анаеробна і гнилісна інфекції.
- 73.Класифікація, етіологія та лікування некрозу.
- 74.Діагностика та лікування сторонніх тіл в організмі тварин.
- 75.Діагностика та лікування запалення синовіальних сумок тварин.
- 76.Переломи кісток, діагностика і методи лікування.
- 77.Гнійне запалення суглобів. Методи лікування та профілактика.
- 78.Хронічні запалення суглобів. Анкілоз суглобів.
- 79.Причини виникнення гриж. класифікація ,клінічні ознаки та лікування.
- 80.Лікування при операційних і випадкових ранах. Зупинка кровотечі.
- 81.Клінічні форми прояву хірургічної інфекції.
- 82.Збудники спеціальної хірургічної інфекції, умови її виникнення,перебіг.
- 83.Особливості застосування стимулюючої терапії в хірургії.
- 84.Дослідження тварин з орхітами, епідімітами, фімозами, пара
- 85.Ексудати. Види ексудатів, набряків,інфільтратів та проліфератів.
- 86.Фурункул, карбункул,абсцес,флегмона, гангрена,сепсис.
- 87.Ексудати. Види ексудатів, набряків, інфільтратів та проліфератів.
- 88.Фурункул, карбункул, абсцес, флегмона, гангрена, сепсис.
- 89.Визначення сумісності крові у тварин, методи гемо трансфузії у тварин.
- 90.Механізм дії та показання для застосування фізіотерапевтичних процедур.

8. Форма підсумкового контролю, критерії оцінювання результатів навчання та рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни V семестру

Контроль знань дисципліни для здобувачів вищої освіти здійснюється виконанням контрольних робіт, тестів на лабораторно-практичних заняттях, підготовці презентації, реферату, участю у науковій роботі кафедри. Здобувачі вищої школи, які пропустили лекції, лабораторно-практичні заняття відпрацьовують їх згідно графіка. За всі контрольні заходи з дисципліни протягом семестру здобувачі вищої освіти можуть отримати від 60 до 100 балів. Здобувачі вищої освіти, які отримали за всі контрольні заходи 60 і більше балів одержують залік.

Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

№ п/п	Форма контролю	Контроль протягом семестру	Максимальна / мінімальна кількість балів
1	Контрольна робота	4	50 / 30
2	Тестування	1	12,5 / 7,5
3	Підготовка презентації	1	12,5 / 7,5
4	Підготовка реферату	1	12,5 / 7,5
5	Наукова робота	1	12,5 / 7,5
Усього (балів)		x	100 / 60

Підсумковий контроль знань здійснюється шляхом складання заліку в усній формі.

Критерії оцінки відповідей на питання, що виносяться на залік, наступні:

- «зараховано» – здобувач вищої освіти дав правильні і вичерпні відповіді на поставлені теоретичні питання;
- «не зараховано» – здобувач вищої освіти дав неправильні відповіді, в яких він продемонстрував значні прогалини у знаннях з основного програмного матеріалу дисципліни.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання - залік

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	зараховано
82 - 89	B	
75 - 81	C	
64 - 74	D	
60 - 63	E	
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8.1. Форма підсумкового контролю, критерії оцінювання результатів навчання та рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни VI семестру

Підсумковий контроль полягає в оцінюванні рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретних робіт, повноти та якості засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу за темами, змістовими модулями навчальної дисципліни та виконання завдань відповідно до робочої програми навчальної дисципліни. Контроль знань дисципліни для

здобувачів вищої освіти здійснюється виконанням контрольних робіт, тестів на практичних заняттях, виконання презентацій, рефератів, участь у науковій роботі.

Рейтингова оцінка знань забезпечує: мотивацію здобувачів вищої освіти до систематичної роботи впродовж семестру; підвищенням ролі самостійної роботи та ролі індивідуального навчання; розширення можливостей для розкриття здібностей здобувачів вищої освіти, розвитку їх творчого мислення.

Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

№ п/п	Форма контролю	Контроль протягом семестру	Максимальна / мінімальна кількість балів
1	Контрольна робота	4	30 / 18
2	Тестування	1	7,5 / 4,5
3	Підготовка презентації	1	7,5 / 4,5
4	Підготовка реферату	1	7,5 / 4,5
5	Наукова робота	1	7,5 / 4,5
Усього (балів)		x	60/36

Підсумковий контроль знань здійснюється шляхом складання екзамену. Здобувачі вищої освіти, які набрали 36-60 балів здають екзамен в екзаменаційну сесію згідно учбового плану, здобувачі вищої освіти, що набрали менше 36 балів до сесії не допускаються (до складання екзамену такі можуть бути допущені тільки після того, як наберуть необхідну кількість балів).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання – екзамен

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	5 (відмінно)
82 - 89	B	4 (добре)
75 - 81	C	4(добре)
64 - 74	D	3 (задовільно)
60 - 63	E	3 (задовільно)
35 - 59	FX*	не зараховано з можливістю повторного складання 2 (незадовільно)*
0 - 34	F*	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 2 (незадовільно)*

*Оцінки FX та F у залікову книжку здобувача вищої освіти не виставляється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у МНАУ.

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Для проведення лабораторних і практичних занять з дисципліни «Ветеринарна хірургія» обладнано спеціалізовану лабораторію, яка має таке матеріально-технічне забезпечення: **відеофільми:** «Фіксація тварин», «Операції на вентральній ділянці ший: резекція яремної вени та езофаготомія», «Операції в ділянці черева: провідникова анестезія, румінотомія, абомазопексія у великої рогатої худоби, гастротомія у собаки», «Колоностомія у поросяти», «Кастрація самців різних видів тварин: жеребців, бугайців, баранів, кнурців і кнурів, котів», «Кастрація свинок», «Ампутація та екзартикуляція пальця у молодняку великої рогатої худоби».

Обладнання та інструменти. Хірургічні інструменти: шприци різної ємності й голки різного діаметру та розміру, фіксаційні станки та столи, засоби (закрутки, шипці, петлі, мотузки, повали) для фіксації тварин у стоячому та лежачому положеннях, засоби для загального та місцевого знеболювання, засоби для зупинки кровотечі, шовний та перев'язувальний матеріали, макети для тренінгу накладання швів і пов'язок. Антисептики для підготовки рук хірурга, операційного поля, шовного та перев'язувального матеріалів. Антибіотики для системного застосування, антисептики (присипки, мазі) для обробки ран прооперованих тварин.

Обладнання: (стерилізатори, автоклав) для стерилізації інструментів, шовного та перев'язувального матеріалів. Мультимедійний комплекс.

10. Перелік рекомендованих літературних джерел та законодавчо-нормативних актів

10.1. Базова література

1. Анестезія та добробут тварин / К. Портъє (VetAgro Sup), С.В. Рубленко, В.Г. Андрієць, М.В. Рубленко, М.Г. Ільницький, В.М. Власенко. – Біла Церква, 2017. – 54

2. Власенко В. М. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія (загальна частина) / В.М. Власенко, Л.А. Тихонюк, М.В. Рубленко. – Біла Церква: БДАУ, 2003. – 512 с.

3. Власенко В. М. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія (спеціальна частина) / В.М. Власенко, Л.А. Тихонюк, М.В. Рубленко. – Біла Церква: БДАУ, 2006. – 543 с.

4. Оперативна хірургія: практикум / Д.В. Сарбаш, М.Г. Ільницький, О.В. Кантемир, П.О. Заїка, Д.В. Слюсаренко. – Х.: Стиль-Іздат, 2017. – 218 с.

10.2. Допоміжна література

1. Асептика та антисептика у ветеринарній хірургії / В.М. Власенко, М.В. Рубленко, М.Г. Ільницький [та ін.]. – Біла Церква, 2005. – 71 с. 23

2. Анестезіологічне забезпечення тварин залежно від їх віку та типу больової реакції: метод. реком. / М.В. Рубленко, С.В. Рубленко, Б.В. Пирин, Р.Г. Романенко. – Біла Церква, 2013. – 66 с.

3. Власенко В.М. Ветеринарна анестезіологія / В.М. Власенко, Л.А. Тихонюк. – Біла Церква, 2000. – 335 с.

4. Власенко В.М. Словник термінів ветеринарної хірургії / В.М. Власенко, Л.А. Тихонюк. – Біла Церква: БДАУ, 2008. – 360 с.

ДОДАТОК

до робочої програми 2024-2025 н. р. навчальної дисципліни ВЕТЕРИНАРНА ХІРУРГІЯ

Перелік, внесених змін на 2024-2025 н. р.

№	Зміст змін	Підстави	Примітки
1	Збільшено кількість літературних джерел	Оновлення переліку рекомендованих літературних джерел та законодавчо-нормативних актів	-

Розробник програми:
к. вет. н., доцент

Імінжон ЛУМЕДЗЕ

Завідувач кафедри
к. вет. н., доцент

Імінжон ЛУМЕДЗЕ